

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-106/23-T

Název	Základní umělecká škola, Opava, příspěvková organizace
Sídlo	Nádražní okruh 674/11, Předměstí, 746 01 Opava
E-mail	ZUSOp@po-msk.cz
IČO	47813512
Identifikátor	600004210
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	MgA. Lukáš Poledna, Ph.D.
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místa inspekční činnosti	Nádražní okruh 674/11, Předměstí, 746 01 Opava Dvořákovy sady 174/4, Město, 746 01 Opava Solná 417/8, Město, 746 01 Opava Nádražní okruh 695/27, Předměstí, 746 01 Opava
Inspekční činnost na místě	17. 1. 2023 – 19. 1. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjištění a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu základní umělecké školy.

Charakteristika

Základní umělecká škola, Opava, příspěvková organizace (dále „škola“) vznikla k 1. 1. 2018 sloučením dvou subjektů – Základní umělecké školy, Opava, Solná 8, příspěvková organizace a Základní umělecké školy Václava Kálíka, Nádražní okruh 11, příspěvková organizace. Škola poskytuje základní umělecké vzdělávání v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru a je aktuálně největší základní uměleckou školou v Moravskoslezském kraji s maximálním počtem 1600 žáků. Je jednou z největších základních uměleckých škol v České republice.

Při vzdělávání je kladen důraz na vytváření příjemného prostředí, spolupráci všech aktérů vzdělávacího procesu a také na zapojování žáků do kulturního života v Opavě. Ve škole působí mnoho souborů, kapel a sborů, které poskytují žákům i pedagogům možnost spolupráce při výuce v hudebním oboru.

Vzdělávání žáků se probíhá v Opavě na čtyřech místech – Nádražní okruh 674/11 (ředitelství školy, hudební obor, koncertní sál), Dvořákovy sady 174/4 (hudební obor, taneční obor, literárně-dramatický obor), Solná 417/8 (výtvarný obor) a Nádražní okruh 27 (hudební obor - hra na varhany).

Škola uskutečňuje výuku v přípravném studiu, základním studiu I. a II. stupně a studiu pro dospělé. K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 1566 žáků (hudební obor - 929 žáků, tj. 59 %, výtvarný obor – 422 žáků, tj. 27 %, taneční obor – 157 žáků, tj. 10 %, literárně-dramatický obor – 58 žáků, tj. 4 %).

Informace o umělecké činnosti školy jsou zveřejňovány na nových webových stránkách www.zusopava.cz, sociálních sítích (Facebooku, Instagramu, YouTube), nově také prostřednictvím QR kódu. Škola vydává také vlastním nákladem od roku 2021/2022 čtvrtletník ZUŠkoviny, ve kterém taktéž informuje širokou veřejnost o aktivitách a dění ve škole.

V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo šest žáků cizinců ukrajinské národnosti.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Nově jmenovaný ředitel školy (dále „ředitel“), který je ve funkci od roku 2019, při řízení vychází z koncepce rozvoje školy zpracované na období 2019-2025, kterou spolu se všemi zaměstnanci kontinuálně naplňuje ve všech vytyčených oblastech orientovaných např. na zkvalitňování a rozšiřování vzdělávacího procesu, prezentaci školy nebo zlepšení materiálně-technického vybavení.

Organizační uspořádání školy vyhovuje její struktuře a velikosti. Ředitel inovoval systém řízení, na němž se aktivně podílejí tři zástupci ředitele s jasně vymezenými kompetencemi. Do širšího vedení jsou začleněni rovněž vedoucí hudebních sekcí, na které delegoval konkrétní úkoly, za jejichž naplňování sami zodpovídají. Ve škole došlo k vytvoření umělecké rady, která výrazně napomáhá při organizaci veškerých akcí jednotlivých oborů a zřízení propagačního oddělení, které zprostředkovává informace o dění ve škole široké veřejnosti různými formami informačních technologií nejen v rámci města Opavy. Systém řízení školy je efektivní a funkční.

Ředitel společně se zástupci a vedoucí jednotlivých předmětových komisí monitoruje a vyhodnocuje úroveň pedagogického procesu prostřednictvím hospitací se stanovením závěrů konkrétních doporučení pro zlepšení kvality výuky.

Vzdělávání zajišťuje kvalifikovaný tým učitelů, který v posledních letech prošel částečnou obměnou. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je organizováno podle plánu, který vychází ze zájmů vyučujících a potřeb školy. Výsledky vzdělávání učitelů se projevují především v kvalitnější výuce opřené o nejnovější poznatky a trendy z metodiky výuky.

Škola poskytuje vzdělávání podle platného Školního vzdělávacího programu Základní umělecké školy Opava, rozšířeného od školního roku 2022/2023 o nové studijní zaměření Hra na cembalo. V posledních letech prošel rovněž vhodnými úpravami, které se týkaly zejména rozšíření výuky hudebně teoretického předmětu (Teorie v praxi) ze tří let na čtyři roky a nabídky povinně volitelných předmětů a nepovinně volitelných předmětů v hudebním i tanečním oboru.

Materiální podmínky zcela umožňují plnění školního vzdělávacího programu. Od poslední inspekční činnosti konané ve školním roce 2015/2016 byly provedeny mj. opravy vedoucí ke zlepšení prostředí pro výuku ve všech budovách (nové učebny, multifunkční učebna atd.). Došlo rovněž k zakoupení kvalitních hudebních nástrojů (např. čtyři koncertní křídla, cembalo), technického vybavení (ozvučovací technika, iPady pro žáky apod.) a dalších učebních pomůcek vedoucích ke zkvalitnění výuky (keramická pec, mobilní baletizol). V nově vzniklé multifunkční učebně, která slouží také jako nahrávací studio, je možno nahrávat výkony žákům pro potřeby zdokonalování uměleckého provedení jimi nastudovaných skladeb, absolventská vystoupení na CD. Pro prezentaci výsledků vzdělávání využívá rekonstruovaný koncertní sál. Podmínky pro výuku hudebního oboru jsou na výborné úrovni, působí estetickým dojmem, jsou pro žáky příjemné a motivující. Učebny pro individuální i kolektivní výuku jsou vybaveny kvalitními klávesovými nástroji a potřebnou technikou. Škola vlastní řadu hudebních nástrojů, které zapůjčuje především začínajícím žákům. Pro výuku výtvarného oboru je k dispozici dostatek ateliérů s náležitým vybavením, přilehlé chodby slouží jako výstavní prostor. Pro potřeby výtvarného oboru však nejsou vytvořeny vhodné úložné prostory pro uskladnění zásobního materiálu i prací žáků. Taneční obor ke své činnosti využívá dva taneční sály. Jejich materiální vybavení a celková estetika odpovídají vzdělávacím potřebám žáků. Pro výuku literárně-dramatického oboru je využíván nově vybudovaný koncertní sál, divadelní sál a samostatná učebna. Materiální prostředky jsou v učebně pouze v omezené míře, což vede k improvizovanému využívání alternativních prostředků potřebných ke správnému provádění zadávaných úkolů.

Vícezdrojové financování umožňuje úspěšně realizovat školní vzdělávací program. Ke zvýšení úrovně materiálních podmínek přispěly mimořádné příspěvky zřizovatele na zakoupení koncertních křidel nebo účelové neinvestiční dotace Města Opavy na pořádání kulturních akcí. Zapojením do evropského projektu získala škola finanční prostředky mj. na osobnostně profesní rozvoj pedagogů školy, využití ICT ve výuce, podporu projektové výuky a rozvoj spolupráce mezi ZUŠ a jejími žáky, rodiči a veřejností.

Škola vytváří podmínky pro zajištění bezpečnosti žáků při školních i mimoškolních činnostech, podporuje tak jejich zdravý, psychický, sociální i fyzický vývoj. Žáci jsou seznamováni s riziky a poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví. K zabezpečení budov proti vniknutí cizích osob bylo zavedeno elektronické otevírání vchodu prostřednictvím čipového systému, který umožňuje vstup žákům i jejich zákonným zástupcům.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných hodinách hudebního oboru v rámci individuální výuky byl rozvoj žáků podporován efektivním využíváním výchovných a vzdělávacích strategií definovaných ve školním vzdělávacím programu. V každé vyučovací jednotce pedagogové v úvodu stanovili cíle, které se jim podařilo splnit. V průběhu vzdělávání používali metody efektivní vzhledem k cílům, postupovali odborně správně. Kladli na žáky nároky odpovídající jejich úrovni a respektující jejich možnosti. Žáci si upevňovali základní návyky a dovednosti, osvojovali hru na nástroj nebo zpěv. Důsledná práce s chybou vedla žáky k posunu v technickém zvládnutí skladeb. Dokázali na základě korekce zlepšit provedení skladeb či jejich pasáží. Ukázková hra některých učitelů byla pro žáky motivační a účinnou pomůckou. Její užití mělo různou frekvenci a bylo závislé na obsahu každé jednotlivé hodiny. Výběr studijní literatury je podřízen individuálním schopnostem a předpokladům žáků, jejich věku, slohově, stylově a žánrově je zaměřen nejen na klasickou literaturu, ale i na jiné žánry a styly jako je pop, taneční hudba či jazz nebo základy improvizace. Při kontrole nastudované látky a hře nové skladby žák a vyučující pracovali s chybou, společně hledali a nacházeli řešení. Ukázková hra na nástroj předvedená učiteli byla účinnou pomůckou, která pomáhá dotvářet systém interpretačních a teoretických znalostí a dovedností. V hospitovaných hodinách pedagogové zařadili návod na domácí přípravu a dotazováním ověřovali žakovu znalost notového zápisu, což vhodně posilovalo vazbu mezi teorií a využíváním teoretických poznatků v praxi. Žáci se systematicky podíleli na hodnocení vlastní práce, uvědomování si vlastních učebních pokroků a nedostatků. Všichni žáci byli ve výuce průběžně hodnoceni, vzdělávací cíl hodiny byl v závěru hodiny společně se žákem vyhodnocen. Žáci s pedagogy přirozeně a otevřeně komunikovali, v mnoha případech byli zapojeni do vyjadřování vlastního názoru a do rozhodování týkajícího se prezentace vlastních výsledků, čímž byla rozvíjena jejich odpovědnost za předvedení hráckého umění na veřejnosti. V průběhu výuky byl u žáků vhodně formován jejich hudební rozvoj a osobnostně sociální kompetence.

Dovednosti z individuální hry žáci využívají ve hře v různorodých souborech, komorních uskupeních nebo sborech, kterých má škola dostatečný počet a žáci je se zájmem navštěvují. V kolektivní instrumentální výuce rozvíjí základy kolektivní hry (rytmická souhra, intonační čistota, vnímání spoluhráčů, respektování pokynů vedoucího) a pracují na stylovém a výrazovém provedení hraných nebo zpívaných skladeb. Žáci při jejich interpretaci umí pracovat s jednotlivými hlasy, hlavní i vedlejší melodií i dokážou pracovat s barvami nástroje.

Kolektivní výuka hudebně teoretických předmětů se vyznačovala promyšlenou stavbou vyučovací jednotky. V jejím průběhu byla hudební teorie rovnoměrně propojena s pěveckými a rytmickými aktivitami, které rozvíjely nejen vědomostní stránku, ale také hudebnost žáků. Vědomosti žáci získávali hravou formou a tím si podvědomě utvářeli požadované dovednosti. Vyučující žáky hodnotila v průběhu hodiny a na závěr provedla shrnutí. Výrazným rysem výuky bylo účelné využívání didaktické techniky nejen pedagogem, ale i samotnými žáky za účelem opakování i prezentace nového učiva. Nechyběla průběžná motivace ani hodnocení včetně sebehodnocení a vrstevnického hodnocení.

Ve většině sledované výuky tanečního oboru byli žáci seznámeni s cílem hodiny. Formy a metody práce vyučujících byly přiměřené stanovenému cíli výuky a pro žáky poutavé. Individuální schopnosti a dovednosti žáků byly plně respektovány. Žáci prostřednictvím základů tanečních technik rozvíjeli a zdokonalovali pohyb na místě i v postupu z místa od jednotlivých kroků přes pohybové vazby, zlepšovali si nejen kultivovaný projev, ale i fyzické dispozice. V přípravné taneční výchově převládala hravá forma výuky. Žáci

vyšších ročníků prokazovali vysokou technickou úroveň i stylovou čistotu jednotlivých tanečních disciplín. Choreografické zpracování odpovídalo technickým dovednostem žáků i jejich individuálním schopnostem. V každé z lekcí byli také vedeni k pohybové kázni a k rozvíjení své fantazie. Žáci dokázali řešit prostorové a rytmické úkoly za výrazné podpory hudebního doprovodu, který byl zajištěn korepeticí i velmi dobře zvolenou reprodukovanou hudbou, která byla pro žáky motivující a inspirující. V hodinách nechybělo sebehodnocení a vrstevnické hodnocení i u nejmladších žáků. Ve všech sledovaných hodinách byla patrná příjemná pracovní atmosféra se vzájemným respektem.

V souladu s formulovanými cíli jsou žáci výtvarného oboru soustavně a citlivě vedeni k autentickému projevu a rozvíjení svých výtvarných dovedností. Do výuky byla vhodně implementována také práce s uměleckými díly využítá jako motivace či inspirace tvůrčích činností. Větší tematické celky jsou pak vhodně uchopeny formou výtvarně-projektového vyučování. V průběhu lekcí žáci projevovali vysokou míru tvůrčí angažovanosti, stejně jako schopnost samostatného uvažování a konstruktivní sebereflexe. Z přímého pozorování, stejně tak z analýzy tvůrčích portfolií, je zjevná dlouhodobá vnitřní motivace žáků k tvorbě. Výuka, která vycházela z tematických plánů zpracovaných adekvátně k věkové adrešnosti žáků, byla námětově vyvážená a metodicky dobře uchopená. Jednotlivé lekce měly vnitřní obsahovou návaznost, byly součástí širších tematických celků. K daným námětům byly voleny vhodné výtvarně-výrazové prostředky. Při problematických situacích byli žáci citlivě navedeni na řešení výtvarného úkolu vhodnou metodickou radou, aniž by byla omezována autenticita jejich projevu. Komunikace s žáky byla velmi vstřícná a citlivá.

Průběh vzdělávání literárně-dramatického oboru v předmětech koresponduje se studijním zaměřením Divadlo – herectví. Samozřejmou součástí bylo seznámení žáků s cílem daného bloku, ale i sledování dlouhodobého cíle. Vhodně byly začleňovány i teoretické znalosti. Žáci jsou vedeni ke správnému využívání hlavních hereckých nástrojů (dech, hlas, tělo). V průběhu se žáci snažili o správné provádění jednotlivých dechových, hlasových i pohybových cvičení, jejichž správnost vyučující sledovali, průběžně opravovali a vedli žáky k jejich správnému zvládnutí. Průběžně byli zapojeni do vlastního hodnocení a vzájemného hodnocení i se zdůvodněním, proč se určitý úkol ještě nedaří. Vyučující poskytovali žákům adekvátní zpětnou vazbu k realizovaným úkolům, cvičením. Samozřejmostí bylo užívání odborné terminologie s ohledem na danou věkovou skupinu. Do celkového pojetí vzdělávání literárně-dramatického oboru se výrazně promítá osobnost vyučujících, kteří jsou aktivními členy místní profesionální scény.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pravidla nastavena ve vnitřních dokumentech školy jsou při hodnocení žáků dodržována. Případné neúspěchy, či zhoršení prospěchu žáků jsou, projednávány na pedagogické radě.

Žákům hudebního oboru je plánovitě vytvářena příležitost k prezentaci výsledků vzdělávání formou vystoupení a účasti v přehlídkách a soutěžích. Veřejná prezentace žáků a žakovských uměleckých těles je cíleně využívána jako jeden z nástrojů celostního osobního rozvoje každého žáka, je podřízená naplňování vzdělávacích cílů určených ve školním vzdělávacím programu. V soutěžích a přehlídkách jsou žáci školy pravidelně úspěšní v krajských i celostátních kolech. Kvalita výuky výtvarného oboru je kontinuálně na velmi vysoké úrovni, což dokládají nejen výsledky žáků ze soutěží a přehlídek regionálního, celostátního i mezinárodního charakteru, jak rovněž vysoké procento žáků přijatých na střední i vysoké školy uměleckého zaměření. Žákům se zájmem o studium architektury je věnována specializovaná péče ve třídě vedené učitelem, který je zároveň aktivním architektem.

Vyučující tanečního oboru svou práci prezentují na veřejnosti samostatnými, vystoupeními v rámci akcí školy i účastí na tanečních soutěžích a přehlídkách. Žáci z jednotlivých skupin literárně-dramatického oboru se veřejností představují závěrečnými divadelními představeními v závěru školního roku, kde zúročují své získané dovednosti. Průběžné a celkové dosažené výsledky jsou vyučujícími sledovány. Ojedinelá je příležitost jedné žákyně, která uspěla v konkurzu, využít získané dovednosti při moderování dětského televizního pořadu.

V minulém školním roce škola úspěšně navázala na dlouholetou spolupráci s městským kulturním festivalem Bezručova Opava a dalšími organizátory kulturního a společenského života v Opavě, pokračovala v akcích pro domovy pro seniory nebo Charitu Opava.

Škola vyhodnocuje úspěšnost svých absolventů v amatérské, nebo profesionální umělecké dráze. Vytváří pro ně příležitost např. účasti na koncertech a vystoupeních, spolupráce v hudebních tělesech. Spolupráci s absolventy škola efektivně využívá k motivaci žáků.

Závěry

Vývoj školy

- Škola v současné podobě vznikla k 1. 1. 2018 sloučením dvou samostatných subjektů základních uměleckých škol.
- Ve školním roce 2018/2019 proběhla změna na pozici ředitele školy, došlo ke změně organizace vedení.
- Ve školním roce 2022/2023 škola rozšířila nabídku vzdělávání o studijní zaměření Hra na cembalo, inovovala školní vzdělávací program o nové povinně volitelné a nepovinně volitelné předměty.
- Došlo k výraznému zlepšení materiálně-technických i bezpečnostních podmínek v sídle školy a dalších místech poskytovaného vzdělávání.
- Bylo vytvořeno propagační oddělení školy poskytující aktuální informace pro zákonné zástupce i širokou veřejnost, došlo k inovaci v oblasti prezentace školy prostřednictvím nových webových stránek a vydávání čtvrtletníku ZUŠkoviny poskytujícího informace o vývoji školy.

Silné stránky

- Škola má jasně formulovanou vizi i strategii rozvoje.
- Nové dynamické vedení školy, které má systematicky nastavenou kontrolní činnost, je akceptováno zaměstnanci školy.
- Nadstandardně vybavený nástrojový inventář školy s možností jeho zapůjčování a velmi dobré zabezpečení všech budov školy.
- Velmi dobře nastavená spolupráce s partnery školy, především se zřizovatelem a městem Opava, přispívá k organizaci společenských akcí a soutěží nebo k pořizování kvalitních hudebních nástrojů.
- Vstřícná a respektující komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání zacílená na umělecký, osobnostní a sociální rozvoj žáků, aktivní spolupráci s regionálními partnery i bývalými absolventy.

- Motivace žáků k dosahování vynikajících výsledků, jejich prezentace v soutěžích a v kulturním dění města Opavy.
- Velká nabídka žánrově i nástrojově různých orchestrálních uskupení.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nedostačující materiální zázemí pro činnost literárně-dramatického oboru a úložné prostory, které jsou součástí učeben výtvarného oboru, omezují vzdělávací proces.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zřídit vhodné úložné prostory pro potřeby výtvarného oboru a dovybavit učebnu literárně-dramatického oboru potřebnými pomůckami.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 7 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Opava s platností od 1. 9. 2022
2. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2022/2023
3. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků (vybraný vzorek)
4. Školní matrika ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
5. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
6. Rozvrhy vyučovacích hodin ve školním roce 2022/2023
7. Záznamy z pedagogické rady za školní rok 2021/2022 a 2022/2023 (vybraný vzorek)
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
9. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků platná ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
10. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy za rok 2021 a 2022 (vybraný vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, které se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. et Mgr. Gabriela Guziurová
Tomiczková, školní inspektorka, vedoucí
inspekčního týmu

Mgr. et Mgr. Gabriela Guziurová
Tomiczková

Mgr. Marcela Orságová, školní
inspektorka

Mgr. Marcela Orságová

PaedDr. Zuzana Hrubošová, odborník
pro základní umělecké vzdělávání

PaedDr. Zuzana Hrubošová

Mgr. Ilona Rudelová, odborník
pro základní umělecké vzdělávání

Mgr. Ilona Rudelová

V Ostravě 13. 2. 2023